

владика, а Неофита назначилъ за неговъ помощникъ съ чинъ архимандритъ. Двамата стигнали въ Търново. Владиката наредилъ да се събиратъ строго данъци за патриарха, а Неофитъ ходилъ по села и градове и казвалъ на българитъ:

— Пари на гръцки владика не давайте! Да знаете, че вашитъ пари се занасятъ въ Цариградъ и тамъ се изядатъ и изпиватъ, безъ да се направи никакво добро на народа. Стига сте спали, стига сте дрѣмали! Събудете се! Отворете си очитъ, *искайте да ви назначатъ българинъ за владика.* Ето азъ съмъ готовъ. Нѣма да ви земамъ данъци, а ще ви служа на родния езикъ безплатно. Ще ви помогна да си издигнете църкви и да си отворите училища за децата.

Гърцитъ не могли да претърпятъ тѣзи думи. Тъ го закарали отново въ Цариградъ и оттамъ пакъ го пратили въ Света Гора, гдето го затворили въ манастирска кула. Тамъ лежалъ въ смрадъ и тъмнина народниятъ будителъ цѣли години. Молилъ се да го пуснатъ, писалъ много писма до учители и чорбаджии въ Елена, въ Лѣсковецъ, Търново, Свищовъ и насърдчавалъ българитъ да пазятъ народността си, езика си, името си. Отъ голѣмъ трудъ и болестъ той умрѣлъ на 16. мартъ 1848 г. — 70 годишенъ старецъ и мжченикъ. Българитъ го смѣтатъ за *будителъ и светецъ*, а гърцитъ отъ ядъ го наричали *Бозвели*, защото се обличалъ въ *бозави* прости дрехи, та приличалъ ужъ на нѣкакъвъ турски непокорникъ.

Василий Априловъ

Този българинъ още малъкъ, едва 12 годишенъ, когато умрѣлъ баща му въ Габрово, билъ заведенъ